

опозив уговора о поклону, смештај у стационарну установу и пословна способност

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6646/10
Дана 19.01.2011. године
Б Е О Г Р А Д

ОБЛ-40 (УГОВОР О ПОКЛОНУ)

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Марине Говедарица, председника већа, Снежане Настић и Миланке Вукчевић, чланова већа, у парници тужиље **АА**, чији је пуномоћник **АБ**, адвокат, против тужене **ББ**, чији је пуномоћник **БА**, адвокат, ради опозива уговора о поклону, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Другог општинског суда у Београду П.бр. 1932/04 од 23.12.2008. године, у седници већа одржаној 19.01.2011. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужене као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог општинског суда у Београду П.бр. 1932/04 од 23.12.2008. године.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и опозван уговор о поклону у делу располагања $\frac{1}{2}$ идеалног дела **аа**, оверен пред Другим општинским судом у Београду I/2 Ов.бр. 3986/96 од 31.05.1996. године, што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове спора у износу од 70.000,00 динара.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена из свих разлога предвиђених одредбом чл. 360 став 1 ЗПП. Жалбене разлоге је образложила и жалбени предлог изнела.

Тужиља је одговорила на жалбу тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру овлашћења из чл. 372 ЗПП, Апелациони суд је оценио да жалба није основана.

У проведеном поступку нису почињене битне повреде одредаба

парничног поступка предвиђене одредбом чл. 361 став 2 тачка 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности а због којих би се побијана одлука морала укинути.

Сагласно првом ставу чл. 73 ЗПП, странка у поступку може бити свако физичко и правно лице, а сагласно чл. 77 наведеног Закона, у току целог поступка суд пази по службеној дужности, између осталог, да ли лице које се појављује као странка може бити странка у поступку и да ли странка има парничну способност. С обзиром да је својство странке у поступку признато свим физичким и правним лицима, односно свим субјектима који по правилима материјалног права могу бити носиоци права и обавеза, законска је претпоставка да, у конкретном случају, тужила има страначку способност која жалбеним наводима није доведена у сумњу. Из садржине списка произилази да су више пута неуропсихијатри испитивали душевно здравље тужиле, између осталог, и у поступку који је покренут ради лишења пословне способности тужиле на предлог тужене. Комисија вештака медицинске струке је 03.09.2004. године оценила да тужила може да схвати значај својих поступака и да управља њима те нема услова за потпуно или делимично лишење пословне способности. У извештају ВВ, неуропсихијатра, од 28.03.2008. године констатовано је да је свесна, оријентисана, односно из наведеног лекарског налаза не произилази ништа што би основано довело у сумњу страначку способност тужиле и то до закључења главне расправе у овој правној ствари 23.12.2008. године. Имајући у виду наведене чињенице као и савет лекара неуропсихијатра, у спису предмета, да се тужила поштеди стресних ситуација, правилно је одлучио првостепени суд да одустане од извођења доказа на околност пословне способности тужиле. Стога, као што је наведено, не стоји повреда одредаба парничног поступка из чл. 361 став 2 тачка 9 ЗПП.

Првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење које нису у супротности са садржином изведених доказа из списка. Изрека пресуде је јасна и непротивречна разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке тако и примењене прописе. Стога пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати па неосновано тужена у жалби указује на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361 став 2 тачка 12 ЗПП.

На основу проведеног поступка утврђено је да је тужила мајка тужене и да јој је поклонила трособан стан заједно са супругом – сада пок. ОО, оцем тужене. Уговор о поклону је оверен код Другог општинског суда у Београду Ов.бр. 3986/96 дана 31.05.1996. године а предмет уговора је, како је наведено, аа и налази се на првом спрату породичне стамбене зграде. У чл. 3 уговора о поклону наведено је да поклонодавци поклањају наведену непокретност поклонопримцу као својој кћерки и задржавају право доживотног уживања и располагања. Тужила је рођена 19__ године и након смрти супруга а оца тужене, извесно време је живела сама у стану, који је предмет парнице, а почев од маја 2003. године до 13.11.2003. године живела је у породичном стану тужене који се налази у Новом Београду. Из извештаја лекара специјалисте ВВ1 од 31.08.2003. године произилази да је након прегледа тужиле дала савет за смештај тужиле у неку установу социјалног типа, јер њена породица није у стању да се о њој стара. Решењем Центра за социјални рад тужиле је признато право на смештај у здравствену установу “Бежанијска коса” од __.20__ године.

У образложењу је наведено је да је нарушеног здравственог стања и да није у стању да се сама стара о себи па је стручни тим проценио да је смештај у дому адекватан облик збрињавања тужиље јер сродници нису у стању да се о њој старају. Тужилја је смештена на одељењу које је предвиђено за оболеле од деменције, затвореног типа. Од самог пријема тужилја се није адаптирала на боравак. Из извештаја лекара неуропсихијатра Поликлинике “___” од __.20__ године произилази да је извршен преглед тужиље и констатовано је да је психички очувана за своје године и да је дезорјентисана у времену, али да је то последица изолације услова у којима живи у здравственој установи. Предложено је да се премести у други адекватан – кућни смештај или Дом пензионера. Решењем Градског центра за социјални рад од 10.02.2004. године тужилји је престао смештај у наведеној здравственој установи због преузимања бриге о њој од стране друге кћерке – СС1. Током 2004. године тужена је поднела предлог за лишење пословне способности тужиље. Овај поступак је спроведен пред првостепеним судом у предмету 2Р.бр. 32/04 и окончан решењем од 14.12.2006. године којим је одбијен предлог предлагача – тужене јер нема разлога за потпуно или делимично лишење пословне способности. Током наведеног поступка Комисија вештака је 03.09.2004. године проценила да тужилја није особа која треба да буде лишена пословне способности јер може да схвати значај дела и управља својим поступцима.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно логично и недвосмислено произилази из доказа у спису које је првостепени суд правилно ценио у смислу чл. 8 ЗПП. Жалбеним наводима се утврђене битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву само формално оспоравају навођењем овог жалбеног разлога, док из садржине жалбених навода произилази да се жалбом оспорава чињенично-правни закључак да је тужена испољила грубу неблагодарност према тужилји грубом повредом дужне пажње детета према родитељу, моралних схватања и добрих обичаја средине у којој странке живе.

Жалбеним наводима није доведено у сумњу чињенично утврђење а није пружена ни ваљана аргументација на основу којих би била доведена у сумњу оцена доказа и чињенично-правни закључак првостепеног суда.

Приликом утврђивања околности које се односе на однос странака, почев од пролећа 2003. године када је умро отац тужене а супруг тужиље, првостепени суд је извео све битне доказе које су странке предложиле. Из садржине изведених доказа произилази да је тужилја била у посебном психичком стању због смрти супруга, а имала је 7__ година, па је у таквим околностима основано очекивати од чланова породице приврженост, посебно када се ради о односу родитеља и детета коме су родитељи поклонили стан, као у конкретном случају. Ово стога јер касније понашање поклонопримца може бити разлог за опозив уговора о поклону ако је тиме изразио грубу незахвалност која је у узрочно-последичној вези са престанком блиског односа странака који је био основ уговора о поклону и мотив поклонодавца да учини поклон. Опозив поклона у оваквом случају је цивилна казна за незахвалног поклонопримца а у интересу јавног морала, јер ако поклонопримац без икакве накнаде ужива одређене погодности поклона, онда од њега треба основано очекивати благонаклон и коректан став према поклонодавцу.

Наиме, несумњиво су утврђене све околности које се односе на смештај

тужиље у здравствену установу затвореног типа намењену за лечење тешких психијатријских болести као и здравствено стање тужиље током 2003. и 2004. године – непосредно пре и после боравка тужиље у здравственој установи као и њено здравствено стање током ове парнице, до закључења расправе. На веродостојност налаза и мишљења лекара неуропсихијатра о душевном здрављу тужиље, тужена није имала примедбе. Несумњиво је утврђено да тужиља није прихватила боравак у овој установи и није се својеволјно подвргла стационарном лечењу. Ценећи доказе на околности здравственог стања и медицинске оправданости за смештај у установу затвореног типа, начина смештаја и боравка у тој здравственој установи, произилази да је тужиља доказала, чињенице да је и поред присутног депресивног поремећаја способна да правилно расуђује у складу са интересима своје личности и да оправдано није прихватила боравак и лечење у болници затвореног типа. На ове околности изведени су докази читањем садржине медицинске документације о здравственом стању тужиље и саслушањем сведока СС1, СС2, СС3 и СС4. Из извештаја ВВ1, лекара неуропсихијатра од 31.08.2003. године произилази да и поред констатације да нема индикација за стационарним лечењем препоручен је стационарни смештај из разлога што је тужена изјавила да није у могућности да се стара о тужиљи због пословних обавеза а у суштини, овим разлогом се руководио и стручни тим Центра за социјални рад када је решењем од 13.11.2003. године одредио смештај у наведеној стационарној установи. Имајући у виду и да је наведеним сведоцима познато да је тужиља дубоко патила због боравка у здравственој установи и да се у том периоду њено здравствено стање нагло погоршало, по оцени Апелационог суда нису веродостојни искази тужене и чланова њене породице (кћерке и супруга), да је здравствено стање тужиље захтевало стационарно лечење и да је то било у интересу њеног здравља.

У конкретној правној ситуацији несумњиво произилази да је боравак тужиље у наведеној здравственој установи био медицински неоправдан јер је у суштини, како произилази из садржине доказа, представљао искључиво начин њеног збрињавања, с обзиром да тужена није била у могућности да се лично стара о тужиљи због радних обавеза. Услови боравка су несумњиво били неадекватни и у супротности са интересима тужиљине личности, што је код ње изазвало душевне патње и погоршање органског и менталног здравља. Мада су туженој била позната наведена осећања тужиље, то није утицало на њу да тужиљу утеша и покуша да је на други адекватан начин збрине, већ је током 2004. године покренула поступак пред судом ради лишења пословне способности тужиље, који је окончан одбијањем предлога јер нису испуњени законом предвиђени услови. Оваквим поступањем тужиља је испољила нарочиту упорност у занемаривању тужиљиних осећања и дужности поштовања родитеља. На основу изложеног произилази да је тужена као поклонопримац у односу према тужиљи као поклонодавцу, испољила неискрено, неблагонаклоно, и некоректно понашање грубо повредивши морална осећања тужиље. Стога, по оцени Апелационог суда, овако пропуштање дужне бриге о мајци представља грубу повреду обавезе на захвалност према тужиљи – поклонодавцу, због чега су испуњени услови да се уговор о поклону опозове применом правног правила из Параграфа 567 Српског грађанског законика (објављеног 25.03.1844. године и измењеног и допуњеног 1864., 1872. и 1911. године) који се примењује на основу Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације (Сл. лист ФНРЈ бр. 84/46). Према наведеној

законској одредби, под великом неблагодарношћу подразумева се увреда живота, тела, части и нарушавање слободе и имања.

Приликом одлучивања Апелациони суд је ценио и све друге наводе жалбе али како нису од значаја и не могу довести до другачије, за тужену повољније одлуке, то их сходно чл. 382 став 1 ЗПП не образлаже посебно. Из наведених разлога Апелациони суд је одбио жалбу тужене као неосновану и потврдио првостепену пресуду у првом ставу изреке на основу чл. 375 ЗПП.

Потврђена је и одлука о трошковима спора садржана у другом ставу изреке пресуде јер је донета правилном применом одредби чл. 149, 150 и 159 ЗПП, с обзиром да је првостепени суд имао у виду успех странака и оправданост предузетих парничних радњи пуномоћника тужиље која је успела у овој парници. Правилно је одлучено о висини трошкова парничног поступка сагласно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама, важећих у време пресуђења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Марина Говедарица, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић